

ROZSĄDZENIE (15) *sb n*

rozł- (14), rosz- (1).

o oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* rozsądzenie (1). ◊ *G* rozsądzenia (4). ◊ *D* rozsądzeniu (5). ◊ *A* rozsądzeni(e) (3). ◊ *L* rozsądzeniu (2).

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

1. Rozpatrzenie (spornej) sprawy i wydanie wyroku (9): zacnego Mázowieckiego księstwa Posłowie/ ná jednem feymie żądáli/ áby iych prze [= spory] cudzoziemcom á nie oney ziemie obywatelom ku rozłádeniu były zlecone [ut ... extranei iudices ... eos iudicarent]. *ModrzBaz* 75; Iudicatus, Iudicatio, iudicandi facultas, vel officium iudicis – Mocz do rozłádeniá. *Calep* 567b; *SarnStat* 2.

rozsądzenie czego [= *co jest rozsądzone*] (2): A iże iuz nie stawa czálu ku rozłádeniu árestów [= protestów przeciwko wyrokom]: tedy oná ista *causa* zoftawa, áże ná drugie Roki *SarnStat* 1297. *Cf* »rozsądzenie sprawy«.

rozsądzenie czyje (1): Przy rozłádeniu Sędziów, napiérwzê baczenie ma bydz ná spráwiedliwość. *SarnStat* 788.

Wyrażenia: »rozsądzenie prawa« (1): Isze my szraczczamy myasteczka ostrovyey szthovaryszmy naszemy nyeyalyszmy Iana nyesythka [...] any go przykazal nam chovacz wczvyerdzy mykolay pyothrovsky burgrabya ostrovsky do rozszadzenya prava *ZapWar* 1507 nr 1982.

»sprawiedliwe rozsądzenie« (1): [*planeta Jowisz*] Czci y doftoynoci w duchownych rzeczach dawa. vmiejętność wprawie: spráwiedliwe rozłádenie. *FalZioł* V 51.

»rozsądzenie sprawy« (1): Czás rozłádenia y kończenia káždy spráwy [*Tempus cognoscendi et finiendi ... causam*]/ ktoraby do tych lędziow przychodził/ niechby był trzy miesiące. *ModrzBaz* 92v.

a. O sádzie Bożym [kogo] (1): Iż ia włiędę ná gorze Iozáphát ku rozłádeniu wšytkich [ut iudicem omnes gentes in circuitu *Vulg Ioel* 3/12] *RejAp* 126.

2. Rozpoznanie; ocena (5) :

rozsądzenie czego (3): Chorób iuz będących znáki ku rozłádeniu *SienLek* S[ss]v, T[tt]v; *SkarJedn* 213.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym (1): Kápłani stárego zakonu [...] mieli moc tylko rozeznánia ábo rozłádenia/ ktory był od trędu oczyszczony. *WujNT* 34.

Zwrot: »[komu] ku rozsądzeniu podać« (1): ten stwoy przekład Theologom do tego náznáczonym/ ku rozłádeniu y popráwem podał. *WujNT przedm* 3.

Szereg: »rozeznanie (a. uznanie) abo (i) rozsądzenie« (2): Cefarz Michał [...] piłal do Papieżá Mikołáíá pierwzêgo wielkim názwánego/ áby poftly stwoie poftłal do Cárogradu/ ná vznánie y rozłádenie rzeczy oney. *SkarJedn* 213; *WujNT* 34.

3. Decyzja [czyje] (1) :

Zwrot: »dać w rozsądzenie« (1): Tedy [synowie zmarłego króla ubiegający się o sukcesję] przyłzli ku onemu Rycerzowi dáli iemu wyzwolenie [= powołanie] Krolá w iego rozłádenie. *HistRzym* 101.

Synonimy: **1. rozstrzygnięcie**; **2. rozeznanie, uznanie**; **3. decyzja, postanowienie, sąd**.

Cf **ROZSĄDZIĆ**

